Redacținnea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourî de anuncîurî:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescî: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-riî de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-riî de Duminecă 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Tîrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 12. Brașov, Mercurî, 17 (29) Ianuarie 1896.

Greșelî peste greșelî.

Brașov, 16 Ianuarie st. v. 1896.

„Se vorbesce de crisă, de scisiune, de anarchiă, de resvrătitorî și sĕ fac greșelî după greșelî“... esclamă Dr. Vasilie Lucaciu în scrisórea adresată presidentului Dr. Rațiu, ce am publicat'o erĭ.

Și cum nu s'ar vorbi de tóte relele și pacostele, când „românimea întrégă geme de durere, vĕdênd cele ce se petrec în viéța nóstră publică?“...

Cum nu s'ar vorbi de crisă și de scisiune, când causa poporului este lăsată pradă lupilor flămândî, ér „martirii“ ei de tóte nuanțele sĕ iau de pĕr și se mănâncă ei între ei?

Cum nu s'ar vorbi de anarchiă și de rĕsvrĕtitorî, când în fața dușmanului ostașii de rĕnd denégă orî-ce respect, orî-ce ascultare, orî-ce supunere șefilor lor, când se rup de trupul óstei și completéză în contra ordinei și a disciplinei?

Dér nu ne este scopul de-a resuma aicî ceea ce vorbesce lumea română și străină, vĕdênd cele ce se petrec la Sibiiu. Ci ținta nóstră este de-a judeca ce vorbesce d-l Vasilie Lucaciu, secretarul general al comitetului partidului național, în scrisórea amintită către presidentul sĕu, și de-a cerceta întru cât vorbele sale consună cu faptele sale.

Suntem de acord cu d-l Lucaciu, când dice, că trebue sĕ distingem bine lucrurile.

Da, trebue sĕ facem deosebire în tóte. Alta este, când Lucaciu își esprimă vederile, impresiunile și dorințele într'o consfătuire intimă, unde póte fi mai negenat și mai puțin controlat chiar în isbucnirea afecțiunilor sale și cu totul alta este când Lucaciu iese în publicitate și apeléză la națiune. In casul din urmă trebue sĕ-șî cumpĕnéscă bine vorbele și sĕ grijéscă ca ele sĕ concordeze pe deplin cu faptele sale.

Datu-și-a óre sémă părintele Lucaciu de acéstă îndatorire, de care bine trebuia sĕ scie, că nu putea sĕ scape nicî el, copilul rĕsfățat al „cestiunei naționale“ moderne, datu-și-a sémă de ea atuncî, când a scris acea scrisóre d-lui Dr. Rațiu și când s'a decis a-o publica prin gazete?

De-ar fi fost consciu de marea rĕspundere ce-o are înaintea obștei românescĭ, Vasile Lucaciu și-ar fi pus de sigur întrebarea: Ce-o sĕ dică românimea adênc mâhnită de cele ce se petrec în sînul ei, décă opt dile după „protestul“, cu care am alarmat'o, și am spăriat'o, voiu veni și îi voiu vorbi de „iubirea *desinteresată*“ către causa mare națională“, de modul cum trebue „sĕ ne inspirăm de nobila nisuință de-a aplana pe cale pacifică divergeuțele ivite, carî în sine sunt *neînsemnate și de natură personală?*“ N'o sĕ dică orî-ce om cu judecată sănătósă cetind frasele sunătóre din scrisórea mea: décă așa este, și décă în adevĕr divergențele ivite sunt neînsemnate și de natură personală, atuncî de ce n'a încercat Vasile Lucaciu *tot posibilul* de a-le aplana pe cale pacînică și încă *înainte* de a-le da în vileag prin „protestul“ sĕu și a celor cincî soțî ai sĕi din comitet; de ce n'a încercat el acéstă atuncî, când tot sufletul de Român era în drept s'o aștepte dela el și de ce numai acuma, —după ce s'a lățit pretutindenĭ credința, că o ruptură mare s'a sĕvĕrșit în sînul comitetului, în deosebî între dênsul și Dr. — Rațiu, vine și spune, că mai rĕmâne încă o modalitate pentru salvarea situațiunei?

Décă s'ar fi gândit Vasile Lucaciu, că românimea nu este nicî ea bătută în cap cu leuca și că se mai află în sînul ei destuî bărbațî cu minte și cu judecată ageră, carî vor pune în cumpĕnă vorbele și faptele părintelui dela Șișescî, ar fi trebuit sĕ se rușineze de-a da publicitățiĭ o scrisóre, în care, dela început până la sfĕrșit, nu face decât a arunca în fața presidentului sĕu cele mai grave acusărî, că n'a ținut sémă de nimic, că a procedat necorect și volnic, că a desconsiderat comitetul etc. etc. Căcĭ trebuia sĕ-șî dioă atuncî, că lumea care n'a citit numai faimosul sĕu „protest“ și care nu este a priori preocupată de credința, că tot ce face dênsul cu prietenii sĕi din apropiare și din depărtare, este bine făcut și merită admirațiunea obștei naționale — va fi aflat și despre propunerea, ce a făcut'o el în consfătuirile dela 10 și 11 Ianuarie a. c., în care la punctul prim cere ca „comitetul partidului național *sĕ-șî esprime încrederea sa deplină față de presidiu.*“

Ei bine, cui sĕ-i credem acuma: lui Vasilie Lucaciu, care la Sibiiu a scris și a subscris cu mâna sa propriă acéstă propunere la 11 Ianuarie n. 1896, prin care *aprobă* purtarea presidentului Rațiu până la acea dată, orî lui Vasile Lucaciu, care la Șișeștî a scris și a subscris cu mâna sa propriă scrisórea adresată d-lui Rațiu la 23 Ianuarie n. 1896, prin care *desaprobă* purtarea celui din urmă, dicênd între altele că „tot ce s'a făcut dela 16 Noemvre 1895 în chestiunea națională s'a făcut fără scirea, fără învoirea, fără autorisare din partea comitetului național?“

Nu vede părintele Lucaciu încurcătura fatală, în care și-a băgat capul uitând asupra inspirațiunei sale de a concilia persónele, ce i sunt dragî, datoria ce-o avé sĕ concilieze interesele *causei tuturor*, și contribuind astfel, ca nisce divirgințe „în sine neînsemnate și de natură personală“ sĕ se „presente în urmările lor ca cele mai funeste pentru sfânta causă națională?“

Orî dóră sĕ fiă cuprins Dr. Vasilie Lucaciu de acea închipuire fatală, că dênsul și prietenii sĕi fac causa și nu causa îi face pe ei?

Atuncĭ de ce a scris prin gazetele din Bucurescî mai acum patru sĕptĕmânî, că voiesce a merge solidar nu numai cu Brote, Albini, Popovicî, ci și cu Dr. Rațiu în causa națională?

Cum se face, că după câteva dile constelația acestei solidarități sĕ se schimbe așa de grozav, încât spre a evita „urmări funeste pentru s-ta causă națională“ sĕ fiă deodată neapĕrat de lipsă a mulcomî cu orî ce preț pe un Eugen Brote cu ortacii sĕi, lovind drept în cap pe Dr. Rațiu?

Asupra acestor întrebărî sĕ ne lămuréscă d-l Lucaciu, dér nu cu frase, ci cu esplicațiunî clare și convingătóre, ca sĕ scim odată și noi cum de causa nóstră națională a ajuns la acel hal, ca sĕ pótă fi periclitată prin „divirgențe de natură personală.“

Până atuncî priméscă Dr. Vasile Lucaciu sincera nóstră asigurare, că pe lângă cea mai bună voință nu 'l mai înțelegem de loc, și că cu inima mâhnită vedem, că face greșelî peste greșelî, carî strică numai causei ce pretinde a-o apĕra și înainta.

Er cât pentru „isprăvurile de natură politică ce s'au făcut, ce se fac și se continuéză a-se face în causa politicei partidului național“ il rugăm sĕ nu uite, că n'are sĕ rĕspundă înaintea națiunei numai Dr. Rațiu ci împreună cu el și secretarul general al comitetului.

La situațiunea parlamentară.

„*Pester Correspondenz*“ publică cu data de 26 c. următorul articol priprivitor la situațiunea actuală parlamentară:

Balonul de încercare al contelui Apponyi a crepat în ședința de ierĭ a camerei, și din tótă afacerea sensațională, înscenată cu tobe și trompete, n'a resultat nimic, decât singur numai *desamăgirea partidei naționale*. Și în adevĕr întrega încercare nicĭ n'a meritat ca politicianî distinșî

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Namman Abbas.

De *C. Tanera.*

(Urmare).

Fără de-a se înfrica de tempestatea îngrozitóre, Abbas descălecă. Armăsarul își băgă capul între picióre și lăsă sĕ trécă ast-fel orcanul peste el. Namman Abbas nicî nu se interesă de calul sĕu, de óre-ce caii de călărit arabî sunt deprinșî a sta óre întregî la unul și acelașî loc, fără ca sĕ fiă legațî. Maronitul își desbrăcă mantaua, o întinse pe pĕmênt și după-ce aședă pe ea sabia, pistolul și o piatră grea, coborî pe óstă în jos. Cu tóte că din norocire cósta nu era chiar de tot piedișă la locul acesta, totușî cutezătorul bărbat trebuĭ sĕ se foloséscă de tótă îndĕmânarea și puterea sa, pentru de-a pute urca pe cóstă în jos în acest viscol.

In curênd el ajunse la locul unde zăceau nenorociții. Vizitiul era mort. Probabil, că orcanul apucase trăsura dela o parte, așa încât nicî catării, nicî vizitiiĭ nu fuseseră în stare sĕ resiste viscolului puternic. Trăsura trebue că fusesă aruncată de pe stradă pe cóstă în jos, și rĕsturnându-se de mai multe orî, a strivit pe unul dintre vizitii. Asta o deducea Namman din pieptul sdrobit al omului mort. Dintre catârî, unul asemenea era mort, căcĭ se înțepase în ruda ruptă. Cela-l'alt cătâr zăcea la pămênt cu piciórele rupte și de abia mai resufla din când în când. Vizitiul al doilea, care căduse chiar lângă părețele stâncei, de sigur, că era de-asemenea sdrobit.

Maronitul alergă la trăsură, și când trase de tot afară din féréstră batista de mĕtasă albastră, care fâlfâea ca și un stindard bătut de viscol, dărî în internul trăsurei bogat decorate o ființă femeiéscă, la aparință mórtă. Abbas întrebuință tótă puterea pentru de-a deschide ușa trăsurei și atuncî, cu tóte că orcanul vijâea și fluera, i-se părù, că aude un gemet de durere. După-ce îi succese a deschide ușa vĕdù înaintea sa o Turcóică tînĕră, estra-ordinar de frumósă, care chiar în momentul acela părea că își vine în orî.

Ea strigă înspăimântată: „Unde sunt eu?“

Namman care vorbea limba turcéscă ca și limba sa maternă, și ca și limba francéză, pe care la timpul sĕu o învĕțase în școlele din Damasc și din Beirut, îi rĕspunse numai decât: „Te-aî nenorocit. Orcanul a aruncat trăsura ta de pe stradă pe cóstă în jos. Vizitiiĭ și catârii tĕi sunt morțî. Eu însĕ te voiu mântuî. Aibî încredere în mine. Sunt un creștin maronit din Zahle“. Cu încetul Turcóica începu a înțelege, că ce se întâmplase. Fĕr' de-a se văera întrebă ea: „Ce sĕ fac acum?“

— „Poțî eșî din trăsură?“

Tînĕra fată probă sĕ se scóle, dér strigă de-o dată: „Mi-e rupt piciorul. Nu mĕ pot mișca“.

Acum stătea rĕu lucrul. Namman își bătea capul, că ce ar fi de făcut. La inceput gândea sĕ-o lase de-o-cam dată pe nenorocita în trăsură și sĕ alerge după ajutor, când de-o dată un virtegiu de vênt puternic apucă trăsura și o sgudui atât de tare, încât de sigur ar fi lunecat în abis, décă tînĕrul bărbat n'ar fi priponit'o din tóte puterile.

— „Aci nu mai poțî rĕmâné. Nu ajută nimic, trebue sĕ te scot din trăsură și sĕ te duc la stradă. Intrebuințéză-ți piciorul tĕu sĕnĕtos și brațele tale, cum poțî mai bine!“

Orcanul arĕtase Turcóicei, cât de adevĕrat a vorbit Maronitul. De aceea, cu tóte că legea musulmană opresce strict, ca vr'un bărbat strĕin sĕ atingă vre-o femeiă, ea nu hesită nicî un moment, ci îl rugă: „Fă, cum afli de lipsă!“

Namman cuprinse pe tînĕră fată și o scósă din trăsură. Cu tóte că se putea ceti de pe fața ei, cât de mult o durea acéstă mișcare, totu-șî ea nu scóse nicî un țipet de durere. De abia fù liberată din trăsură, când acéstă fù apucată de-un nou virtegiu puternic, și împreună cu amêndoi catârii se prăbuși pe Turcóică în jos. Namman cuprinse strins pe Turcóică și se plecă puțin la pămênt, ca vêntul sĕlbatec sĕ sufle pe de-asupra capurilor lor.

— „Nu poțî merge de loc?“ Ii

(Bánffy??) din partida liberală sĕ se ocupe şi numai un moment cu seriositate de ea.

Este clar, ce a intenţionat contele Apponyi cu articolul sĕu de Crăciun şi cu tóte ce atârnau de acest articol. Atât la alegerile supletorii pentru camoră, cât şi la alegerile municipale din întréga ţéră, partida naţională a făcut esperienţa, că nu numai că nu posede nicĭ o putere de-a cuceri, ci, mai mult, că, amenințată fórte greu din tóte părţile, la proximele alegerĭ generale va suferi marĭ pierderĭ, şi e fórte probabil că *numĕrul membrilor ei de astădĭ va fi redus la jumĕtate.*

Aparința acésta este o consecinţă naturală a politicei urmate de partida naţională, deórece ea cu aşa numitele aspiraţiunĭ naţionale mână apă pe móra stângei estreme, până când cu politica ei bisericéscă reacţionară promovézâ tendinţele partidei poporale.

Cum am dis, contele Apponyi a făcut esperienţa, că partida sa va eşi *decimată* din nouele alegerĭ, şi atuncĭ de-odată i-a plesnit prin minte, ca, *sub masca pacificărei* sĕ facă pe guvern şi pe partida liberală, ca aceştia sĕ-i estradea armele de apĕrare, peste carĭ ei dispun în luptele electorale contra agitaţiunei fără măsură şi fără consciinţă a oposiţiunei.

Cu tóte că tendinţa lui Apponyi era vedită, guvernul totuşĭ a primit propunerea lui, căcĭ voea sĕ-l apuce de scurt cu proiectele sale de pace. Dér Apponyi nu fù în stare sĕ stea neclintit la locul sĕu, ci ierĭ retirà, sub pretext, că *guvernul nu i-ar oferi garanţii mulţămitore* pentru împlinirea ofertului sĕu.

Acum Apponyi din nou se va reîntórce la aliaţii lui din stânga estremă şi va încerca a face *obstrucţiune* cu aceştia. Astfel s'a finit acţiunea mare. Dealtmintrelea guvernul este pregătit pentru orĭ-ce eventualitătĭ. *Décă oposiţiunea voesce luptă, atuncĭ va şi ave-o, dér în altă formă (??) decât cum şi o doresce!*

Observăm aci, că articolul acesta este *semi-oficios* şi e inspirat direct din partea guvernului ungar.

Hărţuielele din Sibiiu.

Sub titlul „Protest şi vot de încredere" „*Tribuna*" dela 13 (25) Ianuarie a. c. publică un estras din procesul verbal al consfătuirilor confidenţiale din Sibiiu dela 10 şi 11 l. c. la carĭ au luat parte 11 membri din comitet. Din acest proces verbal estragem următórele:

„Desbaterile în privinţa unei aplanărĭ pacînice a stărilor produse... s'au estins şi în şedinţa de după amédĭ (prima dĭ) *şi toţi membrii* din comitet nutriau speranţă de a ajunge la un desnodământ pacînic... Unanim s'a cerut, că în acest scop T. L. Albini sĕ extradee până în diua următóre (11 Ianuarie), pe când era fixată pertractarea „excepţiunilor" *declaraţiunea cerută de comitet...* cu privire la dreptul de avere (proprietate) la „Institutul tipografic" şi redactorii dimişĭ sĕ-şĭ aplaneze cu preşedintele prin cerere de scuse afrontul făcut d-sale prin insultele şi neobedienţa lor dovedită. Lui P. L. Albini i-s'a cerut şi aceea, ca sĕ-şĭ retragă esceptiunile subşternute contra esecuţiunii".

In şedinţa din 11 l. c. Dr. Raţiu referéză, că Albini nu numai, că *n'a dat declaraţiunea* cerută, dér la pertractarea judecătorescă, ţinută în aceeaşĭ dĭ, *şĭ-a susţinut* esceptiunile contra secuestrului. In aceste împrejurărĭ Dr. Raţiu rogă pe cei presenţĭ sĕ facă propunerĭ cu privire la acţiunea pentru viitor. S'au făcut trei propunerĭ. Ele au fost alăturate la procesul verbal, şi scrise cu mâna propriă a propunĕtorilor. Ĕtă-le:

I. Propunere — 1. *Se votéză încredere presidentului.* 2. Restituirea statului „quo ante" dela 14 Noemvre 1895 cu *ridicarea esecuţiei*, sistarea definitivă a procesului în cestiunea proprietăţii „Institutului Tipografic" şi *reîntórcerea persónelor dimise.* 3. Amânarea arangiamentului în cestiunea averii „Institutului Tipografic", până la terminarea în regulă a documentelor necesare. 4. Admiterea în principiu, cu reservă de modificărĭ, a proiectului de statut presentat de d-l Dr. Barcian. 5. Sistarea de amêndouĕ părţile a polemicei diaristice în afacerile pendente ale Institutului Tipografic.

11/I. 1895.

Dr. Vasile *Fodor* m. p.

II. Propunere. Luând la cunoscinţă raportul presidentului Dr. Raţiu în meritul esecutării decisului comitetului din şedinţa din Noemvre a. tr. în materia de asigurare a averii „Institutului Tipografic" şi proprietatea foilor „Tribuna" şi „Fóia Poporului", *aprobăm întru tóte procederea lui*, şi îl împuternicim, ca — *fiind cu totă încrederea faţă cu d-sa* — şi pe viitor sĕ procedeze conform programului partidului naţional şi conform interesului causei comune, avênd în vedere in tot casul demnitatea causei naţionale.

Dr. T. *Mihali* m. p.

III Propunere. Comitetul partidului naţional îşĭ **esprimă încrederea sa deplină faţă de presidiu:** decide *reîntegrarea fără amânare a redacţiunii în statul quo ante* de 15 Noemvre 1895 (reservându-şĭ dreptul de a face regulamentul statutar).

Sibiiu, 11 Ianuarie 1896.

Dr. *Lucaciu* m. p.

Din procesul verbal mai reiese, că punêndu se la vot propunerile, cea dintâiŭ, a d-lui Dr. Fodor, întrunind numai trei voturĭ, a cădut; a doua propunere a lui Mihali a fost primită de către: propunĕtorul, George Pop de Băsescĭ, Rubin Patiţia, Dr. Tripon, Iuliu Coroianu şi Dr. Vasile Lucaciu, „care încă a stat în picióre". (Votarea s'a făcut prin sculare.) Preşedintele a enunţat ca conclus al comitetului acéstă propunere, declarând, că propunerea d-lui Lucaciu a devenit superfluă, fiind primită a lui Mihali. Se mai dice în protocol, că membrul Nicolae Cristea s'a abţinut cu totul dela votare, ér Dr. Tripon după votarea de mai sus afirmă, că el nu a priceput modul votărei şi cerù ca sĕ nu fiă socotit între aceia, carĭ au primit propunerea Mihali. Preşedintele declară, că după enunciarea conclusului nu mai póte lua în considerare declararea d-lui Tripon.

In acelaşĭ numĕr „Tribuna" mai spune, că şĭ-au dat dimisiunea din comitet d-nii: Dr. V. Fodor, Dr. D. P. Barcian şi Demetriu Comşa. „E interesant însĕ", observă „Tribuna", „că scrisórea de dimisiune e datată „Sibiiu 10 Ianuarie n. 1896", ér predată a fost în 11 Ian. imediat după votarea propunerilor încă în sala şedinţelor."

*

„Protestul" cel cu pricina, subscris de Lucaciu, Fodor, Tripon, N. Cristea, D. Comşa, Dr. D. P. Barcian, susţine, că prima propunere a d-lui Dr. Fodor presidentul a declarat'o, că a rĕmas în minoritate, „fără a constata voturile pro şi contra". Despre a doua propunere a d-lui Dr. Mihali susţine, că a întrunit „numai patru voturĭ", şi anume a d-lor Pop de Băsescĭ, Patiţa, Coroianu şi Mihali. Er despre a treia propunere a d-lui Dr. Lucaciu "susţine, că a fost „înlăturată" de presidiu prin aceea, că Dr. Raţiu a declarat primită cu majoritate propunerea d-lui Mihali şi „imediat a ridicat şedinţa".

Dăm loc declaraţiei de mai jos, din care vedem cu indignare, cum balele veninóse ale intrigei, ce s'a sădit între noi, vor sĕ atace şi caracterul unuia din cei mai desinteresaţĭ luptătorĭ tinerĭ ai noştri, care prin corectitatea şi prin modestia sa, ca soldat nepretenţios în serviciul causei naţionale, şi-a căştigat stima şi iubirea generală:

Declaraţie.

Onorată Redacţie!

Bine-voiţĭ a da publicităţii următórea intêmpinare:

Apreţiat în condiţiile sale patologice din timpul când a stat sub observaţie în Iena, judecat în caracterul sĕu privat de când insultat repeţit nu şĭ-a cerut repararea obicĭnuită între ómenĭ corecţĭ, demascat ca individualitate politică din momentul coniventei sale cu d-l Jeszenszky: d-l George Bogdan-Duică şĭ-a permis luxul sĕ debiteze într'un pamflet o serie de denunţărĭ la adresa d-lui Dr. Ión Raţiu cu intenţia, ca sĕ-i insinue o condescenţă óre-care pentru veleităţile kossuthiste şi rusofile.

Neîndestulit cu acest temerar atentat, el vrea ceva mai mult: sĕ mĕ constitue pe mine, ca falsă mărturie împotriva d-lui Dr. I. Raţiu, cerêndu mĭ sĕ-i ratific perversa şi neadevĕrata sa insinuare, că adecă eu i-aşĭ fi adus dela d-l Dr. Raţiu din Seghedin ordinul, ca tonul dat pe atuncĭ de dênsul afirmativ antirusesc din „Tribuna" sĕ-l abandoneze.

Deóre-ce eu nu am primit şi nicĭ că aşĭ fi acceptat dela domnul Dr. I. Ratiu o asemenea însărcinare, şi nu i-am împărtăşit domnului Bogdan-Duică nicĭ-când un asemenea ordin, nu pot sĕ-mĭ dau sémă, décă abusiva invocare a numelui meu s'a pus la cale într'un acces de demenţă orĭ cu rea credinţă.

Ori-care ar fi casul, d-l Bogdan-Duică mĭ-a cerut rĕspuns.

I-l'am dat odată pentru totdéuna şi-l întregesc:

Când se fac denunţărĭ false în intervale de nebunie, rĕmâne un singur remediu: **Nebunii la ospiciu!**

Ér comiţêndu-se astfel de acte cu rea credinţă, obştea românéscă are sĕ aplice lozinca nemuritorului Dumitru Brătianu: „Hoţii la puşcărie, bănuiţii la carantină!"

Sibiiu, 27 Ianuarie 1896.

Dr. Amos Frâncu.

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Ianuarie.

Corurĭ unguresci printre naţionalităţĭ. Cu ocasiunea adunărei generale de anul trecut a „Kulturegylet"-ului din Ungaria nordică s'a adus hotărîrea, ca în comunele locuite de Slovacĭ, „Kulturegyelt"-ul sĕ înfiinţeze *corurĭ, séu reuniunĭ de cântărĭ unguresci, fiind constatat*, că *cultivarea cântărilor unguresci între naţionalităţĭ este un escelent mijloc de maghiarisare.* In consecenţă, cum vedem din foile unguresci, comitetul acelui „Kulturegylet" învită acum pe toţĭ învĕţătorii din Ungaria nordică, carĭ ar fi aplicaţĭ sĕ înfiinţeze corurĭ unguresci de plugarĭ în comune slovace, sĕ facă cunoscută acéstă intenţiă a lor secretariatului „Kulturegylet"-ului în Neutra, de unde vor primi nu numai *proiecte de statute lucrate gata*, ci şi tot sprijinul moral şi material atât pentru ei, cât şi pentru corurile înfiinţate de ei. — Observăm, că tot acest „Kulturegylet" a adoptat şi introdus mai anul trecut şi sistema *bibliotecelor ambulante.* La noi pentru-ce óre astfel de mijlóce, recunoscute ca cele mai potrivite pentru cultivarea poporului, nu găsesc sprijinul cuvenit din partea celor chiămaţĭ a propovĕdui cultura în popor?..

Adunarea generală a „Concordiei". după cum anunţă „Deşteptarea" din Cernăuţ s'a ţinut în 8/20 Ianuarie c., alegêndu-se un comitet nou. Ĕtă ce scrie numitul diar despre decursul adunărei: „Douĕ lucrurĭ îmbucurătóre avem dela adunarea aceea, întâi, că pe Inaltpreacucernicia Sa părintele Dr. Ioan Ţurcan întréga adunare 'l-a ales cu mare bucurie membru de onóre al societăţii politice „Concordia"; şi al doilea, că domnul president Iancu cavaler de Zotta a spus, cum-că ministrul-president Badeni ni-'i binevoitor nouĕ Românilor şi binevoitor ni-'i şi guvernul din Cernăuţ. Guvernul din Cernăuţ a dat poruncă tuturor diregătoriilor din Bucovina ca sĕ înveţe limba românéscă şi sĕ nu mai pue nicĭ o piedică limbei nóstre séu scrisorilor scrise în limba românéscă. Credem că acuma e timpul, ca limba românéscă sĕ se introducă în tóte cancelăriile comunale ale satelor nóstre. La lucru, iubiţilor fraţĭ, la lucru, onoratelor comitete comunale, la lucru cu toţii! *Acuma trebue sĕ dovedim cu fapte, că limba este sufletul vieţii nóstre.* Românesce sĕ vorbim, românesce sĕ scriem orĭ-ce scrisóre la orĭ-ce diregĕtorie!"

—o—

Desfiinţarea hergheliei dela Făgăraşĭ a statului este deja lucru hotarît. Ea costa în fiă-care an un deficit de 70—75,000 fl., deóre-ce jumĕtate dintre iepele de prăsit rĕmâneau sterpe, ér mânzii periau în mare parte şi astfel numĕrul cailor destinaţĭ pentru vêndare în fiă-care an era fórte neînsemnat. Ministrul de agricultură a găsit că clima şi raporturile dela Făgăraş n'ar fi potrivite pentru o herghelia, din care causă a hotărît desfiinţarea ei. In schimb însĕ tot în Ardeal se va înfiinţa o nouă herghelia.

—o—

Prima trecere la jidovism. In sinagoga Jidanilor din Oradea-mare s'a întêmplat dilele acestea prima trecere dela creştinism la jidovism. Persóna convertită este femeia Egel Erzsébet, care ca crescĕtóre în familia jidanului Kohner, s'a îndrăgostit într'un diregĕtor ovreu al acestei familii, cu numele Hillinger. De dragul acestuia, ea s'a făcut Jidană, primind numele de *Judit*, în loc de Erzsébet. Primirea ei în sînul comunităţii israelite a fost anunţată în sinagogă din partea rabinului.

—o—

Isprăvile unui fişpan. Miklos Gyula, fişpanul comitatului Borsod, s'a înţeles în ascuns cu un întreprindĕtor de căi ferate, cu numele Szabo Jozsef, ca acesta sĕ construéscă o cale ferată vicinală, şi spre acest scop fişpanul sĕ stórcă concesiunea guvernului. Pentru serviciile sale fişpanul şi-a asigurat „remuneraţiunea" de 213.625 fl. Tóte au mers bine până mai dilele trecute, când fişpanul Miklos se certà cu întreprindĕtorul Szabo şi încercà prin tóte mijlócele sĕ stórcă dela acesta suma promisă. In fine Szabó acusà pe numitul fişpan „nobil" la tribunalul din Mişcolţ, pentru crima stórcerei şi despoierii de banĭ. Actele originale privitor la încheiarea învoielei între Miklos şi Szabo ajunseră pe mâna redacţiunei diarului „Magyarország", şi aşa întrégă cestiunea fù dată dilele trecute publicităţii. In afacerea acésta se făcù interpelare şi în dietă, şi ministrul de interne rĕspunse, că afacerea s'a resolvat aşa, că fişpanul Miklos şi-a dat imediat dimisia. Se dice, că în Miscolţ domnesce mare iritaţiă din causa acestei afacerĭ oribile şi compromiţătóre. Este acum întrebare, că judecătoriile unguresci ce şi cum vor hotărî în acéstă cestiune a încredutului guvernului: Miklos Gyula.

—o—

Pentru balul reuniunei „Crucea roşiă, începênd cu 3 Februarie n. c. se pot cumpăra bilete în localităţile firmelor: László M. et. L., fraţii Simay, Ad. Meschendörfer şi Theis et. Márton. Cele de galeriă însĕ se pot cumpĕra esclusiv la Meschendörfer.

—o—

O descoperire archeologică. In oraşul Achermon (Cetatea albă) in Basarabia s'au făcut marĭ descoperirĭ archeologice. In adêncimĭ destul de considerabile s'au găsit

---

dise el în urechiă, pentru ca sĕ pótă fi audit.

— „Nu. Simt, că piciorul stîng mi-e rupt".

— „Atuncĭ te aşéză pe spatele meu, ţinêndu-te cu mânile de gât, ca aşa sĕ te pot duce în sus".

— „Asta n'o vei puté face. Pe amêndoi ne va apuca viscolul şi ne va arunca peste stâncă".

— „Nu-ţĭ fiă frică. Eu mĕ ţin lipit de stâncă, şi chiar greutatea duplă îmĭ dă mai multă putere de resistinţă contra vêntului".

— „Dér nu mĕ voiu puté ţiné. Sum pré slabă".

— „Este adevĕrat. Te voiu lega, decĭ, de trupul meu cu batista ta albastră de mătasă".

Cu aceste cuvinte el o şi înfăşurà cu batista albastră, capetele le legà în jurul trupului sĕu, îi apucà mânile peste umerii sĕi, şi ast-fel cu sarcina acésta în spate, Namman începù a urca cu precauţiune cósta de stâncă.

(Va urma).

catacombe antice din timpurile romane cu statue antice și mausolee. Membrul societății archeologice din Basarabia d-l Constantin de Stamate-Ciurea a trimis societății archeologice române din Bucovina fotografii asupra obiectelor găsite, cu invitarea de-a trimete un delegat la fața locului spre a face studii.

—o—

Cununiă. D-l *Radu G. Aldea* și d-ra *Maria R. Băbuș*, ambii din Satulung (Săcele), se vor cununa Dumineca, în 21 Ian. v. c. în biserica S.-lor Archangelĭ de-acolo. — Dorim fericire tinerei părechĭ!

In interesul celor ce plătesc dare reamintim, că dintre tóte fasiunile de dare, ce trebue sĕ le facă contribuabilul, una singură este, prin care el *póte se aibă și un câștig material*, anume fasiunea asupra datoriilor sale, intabulate pe causa orĭ moșia sa nemișcătóre, după carĭ plătesce interese séu rente. Acéstă fasiune după lege trebue sĕ se facă în tótă Transilvania și Ungaria acum, până la finea luĭ Ianuarie st. n.

Fasiunile se fac pe nisce tipăriturĭ, ce se capătă *gratis* la primăriile comunale, arătând în ele capitalul dorit, interesele dorite pentru el pe un an, data când s'a făcut intabularea etc. Umplute fiind tóte rubricele, tipăriturile (blanchetele acestea sunt a se preda *până în 31 Ianuarie* st. n. respectivelor primării comunale, orĭ perceptorate de dare orășenescĭ (în Brașov la oficiul de dare orășenesc, unde se capătă și blanchetele), avênd a *i-se reduce în schimb darea suplementară* (aruncul) după darea de casă și pământ în măsura, în care plătesce interese pentru datoriile intabulate.

La cas, décă cine-va a fost împedecat prin vre-o causă însĕmnată de-a preda fasiunea asupra datoriilor sale până în 31 Ianuarie, îi stă în drept a face o *cerere de justificare*, arătând și motivând piedeca și a înainta prin o astfel de cerere fasiunea detoriilor sale pe imobile încă *până în 15 Februarie, st. n.* Cel ce n'a înaintat fasiunea până la 31 Ianuarie st. n., séu n'a justificat întârdierea până la 15 Februarie, *pierde pentru acest an avantagiul ce i-l oferă legea*, de-a i se scădé adecă din darea suplementară.

Procesul despărțireĭ hierarchice a comuneĭ Sân-Miclăușul-mare.

Despre acéstă importantă causă, despre care și noi amintisem la timpul sĕu, fóia „*Biserica și Școla*" din Arad primesce acum următórele informațiunĭ, cum dice, din isvor autentic:

Treĭ dile a durat la Curia reg. din Budapesta referada-desbaterea asupra numitului proces; sentența s'a adus la 11 ale luĭ Dec. sub n-rul 9161/895, în care între altele se dispune óstmod:

1. Biserica și casa „parochială" aparținĕtóre bisericeĭ, s'a adjudecat în natură Sêrbilor pe lângă dorința, ca aceștia sĕ despăgubéscă pe Româniĭ în banĭ gata cu jumĕtate din prețul de estimare, adecă aprópe 19.000 fl. (nouĕ-spre-dece miĭ fl.)

2. Sesiunile parochiale $5\frac{1}{2}$ la nr. și încă $\frac{3}{4}$ de jughĕr se împart în două părțĭ egale între Românĭ și Sêrbĭ.

3. Ce privesce desdaunarea ce o ceruseră Româniĭ pentru folosința sesiunilor, Curia a aflat de drept a respinge acéstă rugare a lor.

4. Asemenea a respins Curia și rugarea Sêrbilor, ca sesiunile parochiale sĕ fiă adjudecate fondului bis. de Carlovăț, — cum și acea rugare a lor, ca restanțele titulo sidocsia-convenția și spese congresuale sĕ se adjudece și acopere din averea de sub întrebare bisericeĭ.

Spesele procesuale s'au eliminat din sentință, rĕmânênd, ca fiă-care parte procesuantă sĕ suporte din al sĕu spesele advocatului propriu.

Motivele sentinței — pe scurt — culminéză în următórele: Prin oculata judecătoréscă și prin documente scóse din archivul orașului s'a dovedit, că pe timpul (1670) când s'a zidit biserica în comună, Sêrbiĭ erau în majoritate, și astfel esistă verosimilitatea, că eĭ au contribuit la zidirea bisericeĭ cu sume maĭ marĭ decât Româniĭ; a doua: că majorității române (actuale 3000 suflete) îĭ va fi maĭ ușor a-șĭ zidi biserică nouă proprie, decât Sêrbilor, carĭ au scădut la n-rul de 9000 suflete.

In lipsa cutăreĭ legĭ positive, care ar puté sĕ servéscă judecătoriilor drept basă, dice „*Bis. și Șc.*", în astfel de procese, trebue sĕ primim ca bune și drepte tóte sentențele întemeiate numaĭ pe echitatea forurilor judecătorescĭ.

Inregistrăm cu o cale, că în curênd vor urma alte procese de asemenea natură, anume: Ciacova, Deliblata, Marghita și Fenlac.

Coresp. part. a „Gaz. Trans."

Secusigiu, Ian. 1896.

On. Redacțiune! In comuna nóstră Secusigiu (com. Timiș, diecesa Araduluĭ) se cumpĕrase în an. 1878 o casă pentru școlă în preț de 622 fl., cu intențiunea, ca maĭ târdiu, când vor fi banĭ, sĕ se zidéscă o sală de învĕțămênt corĕspundĕtóre. Prelegerile s'au ținut într'o odaiă improvisată până în 1880, ér atuncĭ „înțelepțiĭ" poporuluĭ n'au maĭ putut aștepta, ci stăruiau sĕ se zidéscă cu orĭ ce chip școla intenționată. Poporul însĕ, din causa timpuluĭ înaintat, a fost de părere, ca zidirea sĕ se amâne până în primăveră, dér înțelepțiĭ conducĕtorĭ, voind a se face nemuritorĭ, au început a zidi sala de învĕțămênt, terminându-o tómna târdiu, încât păreții și plafonul numaĭ făcêndu-se foc în mijlocul saleĭ s'au putut usca.

La zidirea numiteĭ sale, neflind banĭ de ajuns, se afirmă — dic se afirmă, pentru-că acte nu se află în archiva comitetuluĭ — că judele de atuncĭ (Aldan) ar fi împrumutat comuneĭ bisericescĭ-culturale o sumă de banĭ... Afacerea s'a încurcat din an în an, și în urmă numitul jude a intentat proces comuneĭ bis. pentru pretinsul împrumut. Procesul a durat până în 1889, când numitul jude a dobêndit, ér comuna bis. a fost condamnată a-ĭ solva suma de *1815 fl. 16 cr.* (Notez aci, că comuna bis. la început a avut de apĕrător pe advocatul Stănescu din Arad, dér acesta murind, comuna bis. rĕmase fără apĕrător. Intr'aceea acusatorul Aldan și consoțiĭ devin din nou membri în comitetul parochial (1888—1893) și astfel dobêndesc procesul, ér comuna bis. perde neavênd apĕrător.)

Pentru acoperirea pretensiuneĭ luĭ Aldan, comitetul parochial în 1889 a făcut un arunc deosebit de-al cultuluĭ, cu 12 cr. după florenul de dare, resultând o sumă de 1860 fl. Din acest arunc s'au incassat 1503 fl. 11 cr. Tot pentru solvirea pretensiuneĭ luĭ Aldan s'a împrumutat: a) dela biserică (1889) 600 fl., b) dela epitropia consist. (1890) 550 fl. Total s'au incassat și împrumutat: 2653 fl. 11 cr. Din acéstă sumă s'a solvit: luĭ Aldan 1544 fl. 33 cr. bisericeĭ 472 fl. 4 cr., epitropieĭ 171 fl. 15 cr. Cu totul s'au solvit 2187 fl. 52 cr. Decĭ maĭ resultă o diferență de 465 fl. 59 cr., *despre care nu se află urme..*

Notez, că interesele după baniĭ împrumutațĭ nu s'au socotit acĭ, deóre-ce fiecare om a solvit și interese (după arunc) și apoĭ din interesele adunate dela popor s'au solvit interesele pentru baniĭ împrumutațĭ.

După-ce aruncul a fost 1860 fl. și după-ce din acest arunc s'au încassat 1503 fl. 11 cr. ar maĭ trebui sĕ resulte o restanță de 356 fl. 89 cr., de fapt însĕ se maĭ află o restanță numaĭ de 222 fl. 82 cr. Maĭ resultă decĭ o diferență de 134 fl. 7 cr., care cu cea de maĭ sus face 599 fl. 66 cr. Și pe lângă aceste comuna bis. este de nou îndatorată cu 777 fl. 64 cr.

Acum întreb: Décă din arunc s'au încassat 1503 fl. 11 cr., de ce a maĭ fost lipsă a se împrumuta enorma sumă de 1150 flor.? Căcĭ spre a suplini pretensiunea de 1815 florinĭ 16 cr. erau destul numaĭ 312 fl. 5 cr.?

Dér décă totușĭ a fost lipsă a se împrumuta atâta, atuncĭ pentru ce nu s'a solvit datoria din suma de 599 fl. 66 cr.? Ce s'a făcut cu acéstă sumă? Maĭ departe: cine a împuternicit pe respectiviĭ, ca sĕ împrumute banĭ dela epitropia consistorială, căcĭ sinodul parochial, respective comuna bis., pe conta căreia s'au ridicat baniĭ, n'a avut nicĭ o cunoscință despre acel împrumut, prin urmare nicĭ nu i-a împuternicit sĕ împrumute banĭ?

Despre baniĭ încassațĭ, împrumutațĭ și spesațĭ nu s'a făcut nicĭ o dare de sémă vre-uneĭ autorități competente, de aceea afacerea e fórte puțin cunoscută înaintea autorităților, și décă nu se vor întreprinde pașiĭ necesarĭ pentru a clarifica lucrurile, afacerea póte sĕ ajungă ér în stadiul de maĭ nainte, și comuna bis. sĕ fiă împrocesuată pentru vre-o nouă pretensiune.

In fine sĕ vedem cum s'a zidit sala din vorbă? E zidită din cărămidă nearsă, avênd păreții nu prea uscațĭ, abia pentru 50—55 de elevĭ, maĭ fiind și destul de scundă.

Cercetând comisiunea sanitară școla, a dispus: ca sala de învĕțămênt sĕ se pardimenteze, ceea ce a costat 57 fl., apoi a-se face încă o feréstră spre rĕsărit-mĕdădi, și a se construi treĭ ferestri de iérnă, carĭ lipsiau, aceste costau 40 fl. Acum étă o școlă zidită în 1880, pe conta căreia s'au spesat: 622 fl. prețul caseĭ, 1544 fl. 33 cr. suma solvită luĭ Aldan; 599 fl. 66 cr. sumă, care nu se scie pe ce s'a spesat; 777 fl. 64 cr. datoriă, 57 fl. padimentarea saleĭ, 40 fl. ferestri, de tot: *3640 fl. 63 cr.*

(Va urma).

Industria mineră în România.

D-l inginer de mine *C. Alimăneșteanul*, în ultimul sĕu raport adresat d-luĭ ministru al domeniilor asupra reorganisăreĭ minelor, arată marea datoriă ce statul o are de a interveni, de-a face sacrificiĭ pentru întemeiarea industrieĭ miniere în România.

D-l Alimăneșteanu după ce arată cât de absurdă și criminală e ideia rĕspândită, cum-că în România nu se găsesc mine, fără ca cine-va sĕ fi făcut vre-un studiu în acéstă privință; după ce arată, cât de esagerate sunt dificultățile ce se pretinde, că industria minieră le-ar presinta cât de greșit e modul, în care s'a interpretat rolul și urmările legiĭ minelor; după acestea d-sa vine și afirmă, că vom putea aștepta mult și bine dela desvoltarea uneĭ industriĭ miniere la noĭ, décă statul, detentorul uneĭ marĭ întinderĭ de terenurĭ cu bogățiĭ, și față cu lipsa de capital, de inițiativă privată și educațiune industrială în țéră, va căuta sĕ stimuleze și sĕ îndrumeze pe calea esploatăreĭ minelor inițiative private, *organizând un serviciu de studiĭ și esploatărĭ a resurselor miniere.*

Capitolul cel maĭ important din raportul d-luĭ Alimăneșteanu, este acela în care d-sa arată importanța și rolul social al acestuĭ serviciu, față cu starea culturală economică și industrială din România. După ce arată apatia și trândăvia claseĭ bogate și pretinse culte, étă cum termină d-l Alimăneșteanu:

„Cu organisarea serviciuluĭ de mine se îndeplinesce, d-le ministru, și un act de mare însemnătate socială pentru țéra nóstră. — Maĭ curênd séu maĭ târdiu, o sĕ fim silițĭ sĕ modificăm învĕțămêntul nostru primar rural, pe base corĕspundĕtóre stărilor nóstre sociale. Și décă paralel cu progresul și înaintarea claselor muncitóre, nu ne gândim sĕ micșorăm numĕrul consumatorilor și neproductivilor, orĭ nu vom căuta sĕ facem din aceste elemente factorĭ utilĭ societății; décă nu întrebuințăm mijlócele materiale, de carĭ dispunem și nu înhămăm pătura nóstră maĭ cu dare de mână la îmbunătățirea condițiunilor nóstre economice, atuncĭ cu deșteptarea în *massa poporuluĭ a consciinței de singurĭ factorĭ socialĭ producĕtorĭ*, va veni și o ciocnire inevitabilă între consumatorĭ și eĭ, clasă producĕtóre.

„Averile marĭ, în organisația actuală, tocmaĭ din punctul de vedere al progreselor industriale, au un rol bine-făcĕtor pentru centrele unde se acumuléză, atuncĭ când, pe lângă înlesnirea și înnobilarea traiuluĭ celor, carĭ le posedă ele, maĭ servesc și la îmbunătățirea stăreĭ mediuluĭ, din care s'au acumulat.

Intreb acum, la noĭ, care e raportul, décă maĭ póte fi vorba de raport, între averile ce se perd în încercărĭ industriale, ameliorărĭ agricole, etc. și numĕrul celor, carĭ se ruinéză prin lux, pe nimicurĭ etc.? Și chiar décă lăsăm industria, dér câțĭ sunt mariĭ proprietarĭ de moșiĭ, carĭ din propria lor inițiativă au instalat ferme model, culturĭ sistematice, rasse de vite alese, pomĭ de esență superióră, viță străină, orĭ au căutat debușeurĭ și căĭ comerciale maĭ nimerite pentru produsele țĕreĭ?

„Ce folóse resultă a fi la noĭ pentru țĕranul muncitor și micul negutător din esistența acelor averĭ marĭ și mijlocii, carĭ *aprópe în totalitatea lor represintă escedentul munceĭ și ostenelelor acestor bresle?*

„Pătura industrială românéscă fiind embrionară și absolut lipsită de mijlóce, ér pătura maĭ de sus dêndu-se la alte îndeletnicirĭ diametral opuse nevoilor nóstre sociale, vedețĭ, d-le ministru, la ce sfîrșit am ajunge décă am maĭ îngădui încă organisările încomplecte de acum. In escursiunile mele am cutreerat întréga țéră și am constatat cu durere, că pericolul e maĭ apropriat decât se póte crede...

„E de datoria nóstră, d-le ministru, sĕ vĕ semnalăm asemenea anomaliĭ și de specialitatea d-v., care v'ațĭ luat greaua sarcină de-a cârmui destinele poporuluĭ român, ca sĕ pregătițĭ din vreme mĕsurĭ pentru a evita *catastrofe ce pot periclita esistența nóstră națională.*"

După acéstă d-l Alimăneșteanu, distinsul inginer de mine, arată că din causa lipseĭ de studiĭ miniere, de explorărĭ și de esploatărĭ sistematice, România plătesce anual străinătățiĭ un tribut de peste *14 milióne* leĭ numaĭ pentru cărbunĭ, petrol, uleiurĭ minerale și derivatele acestora. Până și Bulgarieĭ plătesce câte aprópe *3 milióne leĭ pe an* pentru piatră de construcție!

In total d-l Alimăneșteanu arată, că Româniĭ din regat sunt robiĭ celorlalte popóre *cu aprópe 140 milióne leĭ anual*, pentru materiale și fabricate ce țin de resortul specialitățiĭ minelor, și d-sa crede, că cu micĭ sacrificiĭ și cu o organisare serióså a serviciuluĭ minelor țĕriĭ, într'un viitor fórte apropiat România ar scăpa de acéstă robiă.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 27 Ianuarie. D-l D. Sturdza, președintele consiliuluĭ de miniștri, a luat interimul ministeriuluĭ de interne. Decretul regal în acéstă privință a fost iscălit de către M. S. Regele și a fost cetit în cameră.

Bucurescĭ, 27 Ianuarie. Diarul „Epoca" publică în numĕrul sĕu de astădĭ următórele: „S'a observat, că Sâmbătă séra la balul de binefacere dat în sala teatruluĭ în folo'sul societății „Regina Elisabeta"- M. S. Regele s'a întreținut mult cu d-l N. Fleva, ér M. S. Regina i-a cerut brațul și s'a preâmblat maĭ mult timp cu fostul ministru de interne.

NECROLOG. Maria Man n. Simon, ca fosta soție; Ioan Man jun. cu soția sa Aurelia n. Pantea ca fiĭ adoptivĭ și nepoțĭ, în numele lor, al fiilor lor și al tuturor consângenilor, amicilor și cunoscuților cu inima frântă de durere anunță, că neuitatul lor soț, tată adoptiv, moș și unchiu, **Ioan Man sen.**, membru ordinar al Asociațiuneĭ Transilvane, după adâncĭ bĕtrânețe a încetat din viĕță în 25 Ianuarie n., în al 81-lea an al vieții sale.

Rĕmășițele pămêntescĭ s'au aședat în cimiterul familiar în 27 Ianuarie st. n. la una óră după améd.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Răciul de Câmpiă, 25 Ianuarie 1896.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

De anul nou, Noroc nou.

Ne mai pomenite şanse de câştig

oferă a

II-a LOTERIE DE CL. UNGARA

concesionată de stat.

Prima tragere a loteriei deja

la 5—8 Februarie

Din 120,000 losurĭ la sorţirea a treĭ clase, sunt

45,007 Câştigurĭ

în sumă totală de

Nouĕ milióne douĕ sute de miĭ coróne

Urmézá decĭ la tragerea loteriei

pe 2½ losurĭ un câştig.

Câştigul cel mai mare în cas favorabil este de

„UN MILION“,

O premiŭ: 600,000 coróne pe urmă

1 Câştig principal	à 400.000	7	Câştigurĭ	à	10.000
1 „ „	„ 300.000	14	„	„	8.000
1 „ „	„ 200.000	34	„	„	6.000
2 „ „	„ 100.000	16	„	„	4.000
1 „ „	„ 80.000	120	„	„	2.000
2 „ „	„ 60.000	226	„	„	1.000
4 „ „	„ 40.000	200	„	„	400
2 „ „	„ 30.000	4370	„	„	200
4 „ „	„ 20.000	9000	„	„	120
2 „ „	„ 10.000	9000	„	„	80

şi 22,000 câştigurĭ de 150 coróne.

Losurĭ originale clasa I.	Losurĭ originale compl. pentru tóte 3 cl.
1/1 los 1/2 los 1/4 los 1/10 los 1/20 los	1/1 los 1/2 los 1/4 los 1/10 los 1/20 los
20 fl. 10 fl. 5 fl. 2 fl. 1 fl.	60 fl. 30 fl. 15 fl. 6 fl. 3 fl.

recomandă şi trimite plătind înainte preţul, séu cu ramburs

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

in Braşov.

La tragerea trecută a loteriei I de clasă ung. din losurile vêndute de noi au câştigat Una sută cincĭ miĭ de coróne.

Pentru porto şi lista câştigurilor pentru o clasă sunt 25 cr. a se trimite.

Dela Tipografia „AURORA“ A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár

se pot procura următórele cărţĭ:

	fl. cr.
Cuvêntărĭ pe Dominece. Tom. I. de renumitul orator — în d-l adormitul — *Iustin Popfiu*, 48 predicĭ pe 39 Duminecĭ	2.20
Cuvêntărĭ bisericescĭ (acomodate pentru orĭ-ce timp) de Ioan Papiu Tom. I. Ediţ. II.	1.20
Cuvêntărĭ bisericescĭ (pe Dominece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20
Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte serb. de preste an de Ioan Papiu	1.50
Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de Ioan Papiu	1.50
Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ. Din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de Tit Bud vicariu	1.—
Catechese pentru pruncii scolarĭ de Tit Bud vicariŭ	—.40
Cuvinte de aur seu învĕţăturĭ înţelepte date de un părinte fiului seu, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea	—.60
Dumnedeésca liturgiă a celui dintru sânţĭ părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroş	—.25
Ierarchia bisericéscă seu esplicarea ceremonielor sacre prescrise la Chirotonia Gradelor s. Ierarchice de Ioan Boroş	1.50
Istoria revelaţiunei divine, G. Pop. tom. I., II.	4.50
Manual catechetic pentru primii anĭ scol. de Basiliu Raţiŭ	—.40
Predice pentru Dominecele de preste an compuse şi elucrate după Catechismul lui Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dom. Vameşului şi a Fariseului până la Domin. X. după Rosale	—.90
Predice poporalĭ pe dominece şi sĕrbăt. ocasionalĭ şi pentru morţĭ de Gavril Pop. Tom. I., II., III. şi IV. Fiescecare tom costă câte	1.—
Predice pre tóte Dominecile şi sĕrbătorile de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.60
Rogaţiunea D-lui Tatăl nostru esplicată pe scurt de Ioan Boroş	—.10
Reunirea Românilor din Transilvania şi Ungaria. Studiu Naţional-istoric-religios de Nicolau Maneguţiŭ protopres.	2.—
Resultatele filosofiei seu cunoscinţele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relaţiunile şi scopul lui, espuse în mod poporal de prof. Dr. Ios. Frapporti, prelucrat în traducere liberă de I. Papiu	—.60
Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	1.15
Tipicul preoţesc din cărţile rituale prelucrate de Tit Bud vicariŭ	—.55
Cartea durerii tradusă din limba francesă de Iacob Afiu Niculescu	—.70
Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broş.	—.25
Legat şi aurit	—.35
Barb cobzarul. Novelă originală de Emilia Lung	—.10
Bunica şi nepoţelul Schiţă din sfera educaţiunei după Ernest Legouvé de G. Simu	—.06
Cântul în scóla poporală. De Iuliu Pop învĕţător în Năseud. Praxă. Teoria. Cânturĭ	—.30
Cartea ilustrată pentru copii şi copile. Cu 18 ilustraţiunĭ, de George Simu. — Acéstă broşură conţine istorióre şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii.—E acomodată acéstă carte şi ca premii pentru scolarii diligenţĭ	—.25
Codrean craiul codrului. Baladă de G. Simu	—.06
Cântăréţa. Novelă de Dem. Dan	—.15
Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută prin V. Nicóra prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	—.10
Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc de I. Pop Reteganul	—.40
Cu vêrful penei. Scrierĭ satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monológe. II. Humor şi satiră. O broşură fórte petrecĕtóre	—.55
Dialogul ţiganului cu S. Petru în pórta raiului de Aron Boca Velcherianul	—.25
De când se numesce femeia porumbiţă? Poveste de Laur. Ciorbea	—.12
Douĕ turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	—.12
Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusŭ	—.60
Dile negre. Versurĭ de Petrea dela Cluş — cu o prefaţă de G. Simu	—.25
El trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, trad. de N. F. Negruţiŭ	—.15
Economia, pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II.	—.15
Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui către tată, mamă, moşĭ, unchĭ, mătuşe, naşĭ, tutorĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi alocuţiunĭ şi vorbirĭ cu diferite ocasiunĭ scolastice. de George Simu	—.20
Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcherianul	—.08
Gruia lui Novac	—.12
Horia lui Pintea vitézul	—.06
Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinara	—.10
Influinţa mândriei. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—.15
Leonat cel tinĕr. Istoria în versurĭ de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustraţiune), o broşură cu conţinut fórte glumeţ. Ca în tóte scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul, aşa şi în acesta observă omul o adâncă pĕtrundere în moravurile, obiceiurile şi simţĕmintele ţĕranului român	—.12
Lira Sionului seu cântarea sĕrbătorilor. — Poesii religioso-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velchereanul. Cu o precuvêntare de G. Simu	—.25
Monológe de Antoniu Popp: Nr. 1 Pe neaşteptate	—.04
Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân	—.08
Nr. 3 La anul nou	—.04
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut	—.04
Nr. 5. O păţaniă	—.04
Merinde dela Scólă seu învĕţăturĭ pentru popor, culese din diarul unui scolar de Dr. Georgiu Popa	—.60
Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—.15
Musa Someşană. Poesii poporale române din jurul Năseudului. Adunate şi arangiate de Iuliu Bugnariŭ. Partea I. Balade	—.25
Nrii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	—.20
„Nopţi de iérnă“. Novele pentru popor de G Simu	1—
Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăţiunĭ, epitafiă ş. a.	—.25
Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—.10
Poesiĭ de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr. la)	—.60
Povestirĭ alese de Petra-Petrescu, Spedate franco	—80
Pietatea poporului român seu cântărĭ evlaviose pentru cei-ce merg la mănăstire, la locurĭ sânte şi în procesiunĭ. Comp. de doi preoţĭ g. c. Mureşenĭ din diec. g. c. Oradei-M.	—.10
Păcală şi Tândală. Poveste de George Cătană	—.10
Pretinul sĕtenului român. Sfătuirĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţĭ, compus de Ioan Pop Reteganul	—.30
Proba de foc. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea Bogdan	—.15
Prin mórte la victoria. Comediă într'un act de Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—.10
Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei după Ernest Legouvé	—.06
Povestile Bănatului. De George Cătană înv. Tom. I. II. III. à 25 cr. tóte 3 tom.	—.65
Sfaturĭ de aur seu calea către fericire de Ar. B. Velchereanul	—.25
Starostele, adecă Datinĭ dela nunţile Românilor Ardelenĭ. Adunate de Ion Pop Reteganul	—.25
Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Rom. De V. Gr. Borgovan	—.10
Sĕ audim! Toaste pentru tot felul de pers. şi ocas. de Tit V. Gheaja.	—.20
Trandafirĭ şi viorele. Poesii poporale de I. Pop Reteganul. Ediţ. a II. Amplificată.	—.60
Ţiganul la mănăstire. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcher.	—.08
Ţiganul în Raiu. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velchereanul	—.08
Ţiganul şi magnatul. Poveste în versurĭ de Aron Boca Velchereanu	—.08
„Calendarul Aurorei“ pe anul 1896	—.30
Ultimul sichastru. Tradiţiune de G. Simu	—.06
Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de A.	—.25

Cărţĭ de rugăciunĭ.

	fl. cr.
Icóna sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea Măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătcaşiu preot gr. cat. în Hotoan. Ediţ. III. coresă şi amplific. Preţul unui esempl broş.	—.40
leg.	—.50
leg. în pânză	—.80
leg. în piele şi aurit	1.60
în leg. de lux	2.50—3.80
Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, fórte frumos ilustrată. Preţ. unui es. broş. e	—.40
leg.	—.50
leg. în pânză	—.80
leg în piele şi aurit	1.60
în leg. de lux	2.50—3.80
Micul mărgăritar suflet. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, frumos ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe sexele. Preţul unui esemplar broşurat e	—.15
100 es.	12.—
50 es.	7.—
leg.	.22
100 es.	20—
50 es.	10.50
Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru prunci scolarĭ de ambe sexele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţul unui es. broş. e	—.10
50 esempl.	3.—
100 es.	5.—
leg.	—.12
50 es.	5.—
100 esemplare	9.—
Visul Prea Sântei Vergure Maria urmat de mai multe rugăciunĭ frumóse. Preţ. unui es. legat şi spedat franco e	—.12
50 es.	5.—
100 esemplare	9.—
Epistolia D-lui nostru Isus Christ. Preţul unui es. legat şi spedat franco e	—.15
50 es.	6.—
100 es.	10.—

Tot de aicĭ se pot procura tot soiul de cărţĭ şcolastice şi altele apărute orĭ şi unde, **recuisite de scris pentru şcólă şi cancelarie,** tot soiul de tipăriturĭ oficióse.

Tipografia nóstră primesce spre efectuire tot soiul de lucrărĭ tipografice cu preţurile cele mai moderate.

— Catalóge sĕ trimit orĭ şi cui gratis şi franco. — — Vêndĕtorilor se dă rabatul cuvenit. —

Tóte comandele sunt a se adresa la: **Tipografia „AURORA“ A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.**

858,5—10